

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

20 16 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стратегії розвитку науки

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 16.35
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » 20 16 р.

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма: «Стратегії розвитку науки» для студентів напряму підготовки «Корекційна освіта (логопедія)».

Розробник: Скрипник Тетяна Вікторівна, доктор психологічних наук, професор кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від «7» вересня 2016 року № 2

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
_____ (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини _____ Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма

Змістовий модуль I. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Змістовий модуль II. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Стратегія розвитку науки»

V. Плани семінарських занять

VI. Завдання для самостійної роботи

VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота

VIII. Система поточного та підсумкового контролю

IX. Методи навчання

X. Рекомендована література

Основна

Додаткова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Стратегія розвитку науки» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач вищої освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни.

Здобуття студентом освітньо-професійного рівня за певною спеціальністю передбачає наявність у нього вмінь та навичок методологічно обґрунтовано організовувати, проводити та впроваджувати результати науково-пошукових досліджень.

Мета курсу – ознайомити з основами наукових досліджень, систематизувати знання про методи теоретичного та емпіричного дослідження, сформуванню навички до організації та проведення наукових досліджень.

Завдання курсу:

- розкрити сутність та базові засади наукових досліджень;
- ознайомити з принципами, етапами та методами наукових досліджень;
- сприяти формуванню професійно важливих навичок до науково-дослідної діяльності фахівця спеціальної освіти (вчителя-логопеда).

Вивчення лекційного курсу та індивідуальної навчально-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти спрямовано на **засвоєнні таких знань:**

- історія виникнення та становлення наукових знань;
- методологічні аспекти наукових досліджень;
- принципи, методи та етапи наукового дослідження;
- сутність педагогічного експерименту;
- базові методи математичної статистики;
- форми представлення результатів дослідження;
- основні вимоги до написання та оформлення кваліфікаційних студентських робіт;
- особливості оформлення та представлення результатів наукових досліджень.

Опанування курсу здобувачами вищої освіти під час семінарських занять та самостійної роботи повинно сприяти формуванню низки **практичних навичок:**

- здатність до організації наукових досліджень;
- здатність до самостійного проведення дослідження, обробки емпіричних даних та інтерпретації результатів дослідження;
- здатність до написання курсових робіт, статей, тез доповідей.

Кількість годин відведених навчальним планом становить 120 години, з них: лекції – 28 годин, семінарські – 28 годин, модульний контроль – 8 години, самостійна робота – 56 годин.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Стратегія розвитку науки» завершується заліком.

Структура програми навчальної дисципліни

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 0101 «Педагогічна освіта» (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки: 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»		
Модулів – 2	Спеціальність _____	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		3-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-професійний рівень: <u>перший (бакалаврський)</u>	Лекції	
		28 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	год.
		Самостійна робота	
		56 год.	год.
		Модульний контроль	
		8 год.	
		Вид контролю:	
залік			

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Тема заняття	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні:	лекції	семінарські, практичні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовний модуль I								
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ								
1.	Сутність науки як сфери людської діяльності	6	2	2			4	
2.	Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі	8	4	2	2		4	
3.	Методологічні основи наукового знання	8	4	2	2		4	
4.	Понятійно-термінологічний аналіз у педагогічних дослідженнях	8	4	2	2		4	
5.	Розроблення стратегії дослідження: висування гіпотези, планування, проведення дослідження, інтерпретація результатів	10	4	2	2		6	
6.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	8	4	2	2		4	
7.	Організація та впровадження емпіричного дослідження	8	4	2	2		4	
8.	Методи математичної обробки в педагогіці	10	4	2	2		6	
9.	Достовірність (вірогідність) результатів дослідженні	8	4	2	2		4	
10.	Формулювання висновків, оцінка та інтерпретації результатів дослідження	8	4	2	2		4	
Разом:		86	38	20	18		44	4
Змістовний модуль II								
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ								
11.	Науково-дослідницька робота студентів	12	8	4	4		4	
12.	Методика підготовки доповіді та презентації	10	6	2	4		4	
13.	Написання та оформлення наукових робіт	8	4	2	2		4	
Разом:		34	18	8	10		12	4
Усього за навчальним планом:		120	56	28	28		56	8

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Лекція 1. Сутність науки як сфери людської діяльності (2 години).

Поняття про науку. Загальні поняття та визначення. Історичні передумови виникнення науки. Поняття про наукове мислення. Системність у науковому пізнанні. Класифікація наук. Організація наукової діяльності в Україні.

Основні поняття: наука, знання, пізнання, наукове мислення, системність.

Лекція 2. Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі (2 години).

Поняття про науку. Фундаментальні та прикладні дослідження. Наука як система (теорія, методологія, методика, техніка досліджень, практики впровадження отриманих результатів). Особливості та класифікація наукових досліджень. Процес наукового дослідження: характеристика, етапи, принципи.

Основні поняття: метод, етапи наукового дослідження, фундаментальні та прикладні дослідження.

Семінарське заняття 1. Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі (2 години).

Лекція 3. Методологічні основи наукового знання (2 години).

Поняття про методологію. Структура наукового знання: закони, закономірності, засади, правила, факти, поняття. Ознаки кризових проявів в науці та ресурси її розвитку. Сучасні наукові підходи. Схема методології: характеристики, логічна та часова структури.

Основні поняття: методологія, закономірності, засади, логічна структура методології.

Семінарське заняття 2. Методологічні основи наукового знання в педагогіці (2 години).

Лекція 4. Понятійно-термінологічний аналіз у педагогічних дослідженнях (2 години).

Термінологічне закріплення основних понять педагогіки як науки. Лексичний і предметно-тематичний розділ як структурні компоненти понятійно-термінологічної системи. Неоднозначність педагогічної термінології: синонімічність та полісемія; контекстуальна залежність; залежність від контексту, а також від позиції дослідника. Оновлення понятійно-термінологічної системи педагогіки через поняття, запозичені з інших галузей знань.

Основні поняття: понятійно-термінологічний аналіз, понятійно-термінологічна система.

Семінарське заняття 3. Понятійно-термінологічний аналіз у педагогічних дослідженнях (2 години).

Лекція 5. Розроблення стратегії наукового дослідження (2 години).

Загальна схема наукового дослідження. Основні критерії вибору теми дослідження; вимоги до гіпотези, актуальність дослідження. Організація і планування дослідження. Види навчально-дослідницьких робіт

Основні поняття: стратегія дослідження, об'єкт, предмет, ціль, гіпотеза.

Семінарське заняття 4. Розроблення стратегії дослідження (2 години).

Лекція 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень (2 години)

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі. Техніка роботи зі спеціальною літературою. Теоретичні методи дослідження: узагальнення, аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, ідеалізація, формалізація, аксіоматичний та системний методи, метод моделювання. Створення теоретичних моделей у психології.

Основні поняття: джерела інформації, теоретичні методи дослідження.

Семінарське заняття 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень (2 години).

Лекція 7. Організація та впровадження емпіричного дослідження (2 години).

Сутність педагогічного експерименту. Постановка наукової проблеми. Оформлення об'єкту та предмету дослідження. Гіпотеза дослідження. Завдання дослідження. Визначення залежної та незалежної змінних. Методи здобуття емпіричного матеріалу. Види емпіричного дослідження. Основна і контрольна група досліджуваних. Пілотажне дослідження. Поняття про вибірку досліджуваних. Констатувальний та формувальний експерименти.

Основні поняття: наукова проблема, об'єкт, предмет, метод, мета, завдання дослідження, пілотажне дослідження, емпіричне дослідження, констатувальний експеримент, формувальний експеримент.

Семінарське заняття 6. Організація та впровадження емпіричного дослідження (2 години)

Лекція 8. Методи математичної обробки в педагогіці (2 години).

Сутність математичної статистики. Методи первинної та вторинної статистичної обробки результатів. Кореляційний аналіз та його специфіка застосування. Параметричні методи порівняння двох вибірок. Педагогічна технологія оцінювання ефективності нових методів навчання та виховання за допомогою непараметричних критеріїв.

Основні поняття: середнє арифметичне, коефіцієнт кореляції, фактор, дисперсія.

Семінарське заняття 7. Методи математичної статистики (2 години).

Лекція 9. Достовірність (вірогідність) результатів дослідження (2 год.).

Прикладний характер експериментальної педагогіки та педагогічної психології. Система засобів підтвердження достовірності. Відповідність методологічним положенням науки; застосування комплексу методів дослідження; адекватність цілей і завдань; валідність діагностичних засобів результати практичної апробації; застосування статистичних методів.

Основні поняття: вихідні дані, репрезентативна вибірка, параметри вимірювання, критерії якості дослідження,

Семінарське заняття 8. Достовірність результатів дослідження (2 години).

Лекція 10. Формулювання висновків, оцінка та інтерпретації результатів дослідження (2 години)

Форми подання результатів дослідження: таблиці, діаграми, графіки, схеми. Правила оформлення результатів наукового дослідження. Інтерпретація результатів дослідження. Написання висновків стосовно результатів дослідження.

Основні поняття: таблиці, діаграми, графіки, схеми, інтерпретація результатів.

Семінарське заняття 9. Форми подання та інтерпретації результатів дослідження (2 години)

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Лекція 11-12. Науково-дослідна робота студентів (4 години)

Сутність науково-дослідної роботи студентів. Реферат, курсова, дипломна, магістерська робота. Загальні рекомендації щодо оформлення кваліфікаційних робіт. Вимоги до формулювання назви кваліфікаційних робіт. Вимоги до формулювання складових роботи. Особливості співвідношення розділів у кваліфікаційній роботі. Формулювання висновків до розділів і загальних розділів. Вимоги щодо форматування роботи. Особливості використання наукового стилю мовлення в науково-дослідній праці: вимоги до наукового стилю. Основні вимоги до реферування та цитування літератури. Поняття про авторські права.

Основні поняття: науковий стиль мовлення, культура оформлення наукової роботи, кваліфікаційна робота.

Семінарське заняття 10-11. Науково-дослідна робота студентів (4 годин).

Лекція 13. Методика підготовки доповіді та презентації (2 години).

Основні поняття: наукова доповідь, презентація,

Особливості публічного виступу з опорою на відмінності між усним та писемним мовленням. Методика підготовки наукової доповіді. Алгоритм роботи над доповіддю для наукової конференції. Підготовка й проведення презентацій.

Основні поняття: публічний виступ, наукова доповідь, презентація.

Семінарське заняття 12-13. Методика підготовки доповіді та презентації (4 години).

Лекція 14. Написання та оформлення наукових робіт (2 години).

Особливості представлення результатів науково-дослідної роботи. Поняття про наукову статтю та її структуру. Тези доповіді на науковій конференції. Особливості підготовки наочного матеріалу для захисту результатів дослідження: комп'ютерні презентації, слайдові доповіді, стендові доповіді. Особливості оформлення науково-дослідних робіт. Монографія.

Основні поняття: стаття, тези, монографія, науковий звіт.

Семінарське заняття 14. Написання та оформлення наукових робіт (2 години).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Стратегії розвитку науки»

Разом: 120 годин: 28 годин – лекції, 28 години – семінарські заняття, 56 годин – самостійна робота, 8 години – модульні роботи.

Модулі	Модуль I										Модуль II		
Назва Модуля	МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ										ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ		
К-ть балів за модуль	194 (балів)										83 (балів)		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-12	13	14
Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Сутність науки як сфери людської діяльності	Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі	Методологічні основи наукового знання	Понятійно-термінологічний аналіз у пед. дослідженнях	Розроблення стратегії дослідження	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Організація та впровадження емпіричного дослідження	Методи математичної обробки в педагогіці	Достовірність (вірогідність) результатів дослідження	Формулювання висновків	Науково-дослідницька робота студентів	Методика підготовки доповіді та презентації	Написання та оформлення наукових робіт
Семінарські		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10-11	12-13	14
Семінарські заняття	Сутність науки як сфери людської діяльності Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі		Методологічні основи наукового знання педагогічного дослідження	Понятійно-термінологічний аналіз у пед. дослідженнях	Розроблення стратегії дослідження	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Організація та впровадження емпіричного дослідження	Методи математичної обробки в педагогіці	Достовірність результатів дослідження	Формулювання висновків	Науково-дослідницька робота студентів	Методика підготовки доповіді та презентації	Написання та оформлення наукових робіт
Бали	10+1		10+2		10+2		10+2		10+2		10+2	10+2	
Самостійна робота	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)	10 (б.)
ІНДЗ	30 балів												
Види поточного контролю	Модульний контроль 1 (25 балів)										Модульний контроль 2 (25 балів)		
	Залік 307 = 100, коефіцієнт 3,07												

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Семінарське заняття 1.

Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі (2 години).

План заняття

1. Наукові засади. Визначення їх ієрархії за важливістю для наукових досліджень.
2. Сутність наукової парадигми.
3. Новації та інновації у соціально-гуманітарних науках.
4. Наукові дослідження в психології.
5. Наукові дослідження в педагогіці.

Рекомендована література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападовська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39 с.
3. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
4. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (с. 57-68, бібліотека університету)
5. Цветкова В.Д. Новые возможности исследования новации и инновации в философии // <http://www.lib.csu.ru/vch/115/015.pdf>

Семінарське заняття 2.

Методологічні основи наукового знання

План заняття

1. Особливості педагогічного дослідження (за С.У.Гончаренко)
2. Об'єкт і предмет дослідження (порівняти різні визначення).
3. Ціль, завдання і гіпотеза дослідження.
4. Емпіричний і теоретичний рівні педагогічних досліджень.
5. Класифікація педагогічних досліджень (фундаментальні, прикладні, розробки).
6. Порівняльний аналіз фундаментальних і прикладних досліджень.
7. Теоретичні й емпіричні методи педагогічних досліджень.

Рекомендована література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с. // <http://edu-lib.net/drugoe-2/goncharenko-s-u-pedagogichni-doslidzhennya-metodologichni-poradi-molodim-naukovtsyam>. С. 41-66
2. Зайченко І.В. Педагогіка: Навчальний посібник . – К.: Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с. // http://pidruchniki.com/13121009/pedagogika/obyekt_predmet_funktsiyi_zavdannya_pedagogiki

3. Клименюк О. В. Авторський підручник. Технологія наукового дослідження / О.В. Клименюк. – К. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф»», 2006. // http://www.ukrreferat.com/lib/pedagog/tehnologiya_naukovogo_doslidzhennya/3.htm
4. Методология педагогики и методы педагогического исследования // http://kpfu.ru/portal/docs/F744995301/Pedagogika.v.sisteme.sovremennogo.antropologicheskogo.znaniya.Lekciya.3_4.pdf
5. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 176 с. – С. 15-28

Семінарське заняття 3.

Понятійно-термінологічний аналіз у педагогічних дослідженнях

План заняття

1. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія.
2. Основні поняття та категорії педагогіки.
3. Помилки у вживанні термінів (навести приклади).
4. Шляхи збагачення термінології певної галузі (педагогіки, психології, логопедії).

Рекомендована література

1. Історія й сучасні проблеми української термінології. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5596656/>
2. Кантор, И.М. Понятийно-терминологическая система педагогики / И.М. Кантор. – М.: Педагогика, 1980. – 158 с.
3. Короткий понятійно-термінологічний словник // Режим доступу: http://pidruchniki.com/12120124/psihologiya/korotkiy_ponyatiyno-terminologichniy_slovník_logopsihologiya
4. Кошкина Е. А. Педагогическая терминология как объект междисциплинарного исследования // Вестник Томского государственного университета. – 2010. – № 339 (октябрь). – С. 155-160.
5. Основні категорії педагогіки. Режим доступу: http://pidruchniki.com/18490511/pedagogika/osnovni_kategoriyi_pedagogiki
6. Понятійно-термінологічна система педагогіки. – Режим доступу: <http://book.net/index.php?p=achapter&bid=7936&chapter=1>

Семінарське заняття 4.

Розроблення стратегії дослідження

План заняття

1. Орієнтир на загальні вимоги до науково-дослідної роботи.
2. Задум та планування наукової роботи.
3. Постановка мети та конкретних завдань.
4. Вибір методів (методики) проведення дослідження.

5. Формулювання висновку та оцінка результатів дослідження.
6. Розроблення рекомендацій та планування подальшого дослідження.

Рекомендована література

1. Колісниченко Е.В. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укладач Е. В. Колісниченко. – Суми : Сумський державний університет, 2012. – 83 с.
2. Лудченко А.А. Основы научных исследований: учеб. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак ; под ред. А.А. Лудченко. — Київ: Знання, 2000. — 114 с.
3. Марцин В.С. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.С. Марцин, Н.Г. Міценко, О.А. Даниленко та ін. — Львів: Ромус-Поліграф, 2002.— 128 с.
4. Петров Ю. А., Захаров А. А. Практическая методология. – М: Диалог-МГУ, 1999. – 107 с.
5. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник. — Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2007. — 254 с.
6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. Посібник. — Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003.— 240 с.
7. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 295 с.

Семінарське заняття 5.

Інформаційне забезпечення наукових досліджень

План заняття

1. Сутність поняття „наукова інформація”. Особливості інформування про стан досліджуваних об’єктів в педагогіці.
2. Структура наукових документів: первинні та вторинні наукові документи.
3. Види, джерела інформації та режим доступу до них (переважно, за В.І.Романчиковим).
4. Інформація з обмеженим доступом (переважно, за В.І.Романчиковим).

Рекомендована література

1. Информационное обеспечение научных исследований // http://www.life-prog.ru/1_35557_informatsionnoe-obespechenie-nauchnih-issledovaniy.html
2. Методика пошуку джерел наукової інформації // http://pidruchniki.com/70344/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/metodika_poshuku_dzherel_naukovoyi_informatsiyi
3. Понятие и классификация информационного обеспечения научных исследований. Роль и функции информации // <http://banauka.ru/3930.html>
4. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254 с. – С. 49-65.

Семінарське заняття 6.

Організація та впровадження емпіричного дослідження (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Сутність педагогічного експерименту.
2. Порівняльна характеристика методів емпіричного дослідження.
3. Аналіз форм емпіричного пізнання (описи, зведення, протоколи), навести приклади.
4. Методи пізнання (теоретичне моделювання, сходження від абстрактного до конкретного, системно-структурний та ін.) та їх призначення.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Дружинин В. Н. Структура и логика психологического исследования / Дружинин В. Н. – М.: ИП РАН, 1994. (бібліотека університету)
3. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология / Дружинин В. Н. — СПб: Издательство «Питер», 2000. (бібліотека університету)
4. Євдокимов В.І. Педагогічний експеримент: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / Євдокимов В.І., Агапов Т.П., Гавриш І.В., Олійник Т.О. – Харків: «ОВС», 2001. – 148 с. (бібліотека університету)
5. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
6. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
7. Методология и методы психолого-педагогического исследования: Учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / С.Я.Харченко, Н.С.Кратинев, В.А.Кратинова. – М.: Академия, 2001.
8. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика / Немов Р.С. – М.: Просвещение, 1995.
9. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападовська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39 с.
10. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
11. Поздеев В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздеев В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
12. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
13. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)

Семінарське заняття 7.

Методи математичної обробки в педагогіці (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Методи первинної обробки результатів дослідження: середнє арифметичне, дисперсія, мода, медіана.
2. Методи вторинної обробки результатів: кореляційний аналіз, t-критерій Стюдента, χ^2 -критерій.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Айвазян С. А. Прикладная статистика: основы моделирования и первичная обработка данных / Айвазян С. А., Енюков И. С., Мешалкин Л. Д.М.: Финансы и статистика, 1983.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
3. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология / Дружинин В. Н. — СПб: Издательство «Питер», 2000. (бібліотека університету)
4. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика / Немов Р.С. – М.: Просвещение, 1995.

Семінарське заняття 8.

Достовірність результатів дослідженні (2 години)

1. Підтвердження достовірності інформації про досліджуваний предмет.
2. Верифікація як спосіб підтвердження достовірності.
3. Методи доказів достовірності: аналітичні, експериментальні, підтверджені практикою.
4. Узгодженість теоретичних положень та їх практичного втілення.
5. Апробація результатів дослідження у практиці у контексті підтвердження достовірності результатів дослідження.

Рекомендована література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсеєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
3. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
4. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападовська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39 с.

5. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
6. Поздеев В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздеев В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
7. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
8. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету).
9. Як забезпечити вірогідність результатів дослідження ? – Режим доступу: <http://ukped.com/skarbnichka/1169-.html>

Семінарське заняття 9.

Формулювання висновків, оцінка та інтерпретація результатів дослідження (2 год.).

План заняття

I. Практична частина.

1. Особливості оформлення результатів у таблиці.
2. Особливості побудови діаграм, графіків, схем.
3. Інтерпретація результатів дослідження.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

10. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
11. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
12. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
13. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападовська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39 с.
14. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
15. Поздеев В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздеев В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
16. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
17. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Семінарське заняття 11-12.

Науково-дослідницька робота студентів (4 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Загальна характеристика написання курсової роботи.
2. Вибір теми та актуальність наукового дослідження.
3. Планування емпіричного дослідження.
4. Оформлення теоретичної та емпіричної частини.
5. Висновки, додатки, список джерел: зміст та оформлення.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
3. Кузнецов И.Н., Лойко Л.В. Рефераты, контрольные, курсовые и дипломные работы. Методические рекомендации по подготовке и оформлению / Под ред. А.В. Макарова – Минск: “Завигар”, 1998. – 146 с.
4. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
5. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападовська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39 с.
6. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
7. Поздєєв В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздєєв В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
8. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
9. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)

Семінарське заняття 12-13.

Методика підготовки доповіді та презентації (2 години)

План заняття

1. Підготувати наукову доповідь на тему „Взірцева презентація: технологія створення”.
2. Представити міні-виступ на 3 хв. на внутрішній конференції:
  - «Мова і мовлення – два аспекти однієї реальності»
  - «Наслідки ускладнення мовленнєвого процесу у дитини»
  - «Шляхи найоптимальнішого засвоєння мовлення»
  - «Особливості спілкування з немовленнєвими дітьми»
  - «Долучення батьків дітей з мовленнєвими порушеннями до співпраці з фахівцями».
3. Підготувати презентацію (3-4 слайди) на тему, яка цікавить у галузі логопедії.

Рекомендована література

1. Мельник Ю. Б. Методика підготовки до наукової доповіді / Ю. Б. Мельник // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2012. – № 1. – С. 29-33. – Режим доступу:
https://www.kpi.kharkov.ua/archive/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0/Tipuss/2012_1/Meln.pdf
2. Управління сучасним офісом (офіс-менеджмент): Навчальний посібник. — К.: «Видавничий дім «Професіонал», Центр учбової літератури, 2010. — 184 с. — Режим доступу:
http://www.ebooktime.net/book_111_glava_45_5.6.%D0%9F%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B0%D0%B9_%C3%90.html

Семінарське заняття 14.

Написання та оформлення наукових робіт (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Композиція наукового твору; рубрикація тексту. Процедури розбивки матеріалів на глави і параграфи. Способи написання тексту. Мова і стиль наукового письмового тексту. Оформлення цитат. Використання числових значень в науковому тексті. Скорочення слів.
2. Написання та оформлення статті.
3. Написання та оформлення тез доповіді.
4. Загальна характеристика виступу на науковій конференції.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
2. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
3. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападовська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39 с.
4. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
5. Поздєєв В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздєєв В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
6. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
7. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Тема 1. Сутність науки як сфери людської діяльності (4 години)

Завдання:

1. Створіть словник термінів наукового пізнання 20 визначень. Вкажіть використані джерела.
2. Створіть каталог періодичних видань, електронних ресурсів за науковою галуззю «Спеціальна педагогіка».

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 2. Наукові дослідження в психолого-педагогічній галузі (4 години).

Завдання:

1. Охарактеризуйте одну з наукових засад: розкрийте її сутність, науковців які наголошували на ній, значення для психолого-педагогічної галузі. Обґрунтуйте свої думки. Вкажіть використані джерела.
2. Створіть схему взаємозв'язків методів наукового пізнання. Обґрунтуйте свою думку. Вкажіть використані джерела.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 3. Методологічні основи наукового знання 4 години)

Завдання:

Дайте визначення поняття „чинник” і розкрийте його вплив на досліджуваних об'єкт.

Зробіть порівняльний аналіз понять „метод”, „методика”, „методологія”.

Наведіть приклади застосування методів (5-6), які використовують у наукових дослідженнях з проблем логопедії.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 4. Понятійно-термінологічний аналіз у педагогічних дослідженнях (4 год.).

Завдання:

Випишіть з понятійно-термінологічного словника визначення 8 найважливіших для професійної діяльності термінів. Знайдіть для них аналоги англійською мовою.

Знайти 5 варіантів визначення, що таке „освіта”. Скомбінувати з них таке, яке найбільше підходить під розуміння „освіти” у контексті освіти дітей з особливими потребами.

Тема 5. (6 години)

1. Визначте 5 основних правил роботи з першоджерелами. Обґрунтуйте свої думки. Вкажіть використані джерела.
2. Зробіть конспект наукового першоджерела (теми, параграфу, глави, розділу). Вкажіть джерело, автора, опрацьовані сторінки. Конспект подати разом з ксероксом, або електронним варіантом першоджерела.
3. Внесіть виправлення до списку використаної літератури у відповідності до вимог оформлення літератури (внесені зміни підкреслити):

Використана література

- 1.Аксенова Л.И., Архипов Б.А., Белякова Л.И. и др.; Под ред. Н.М.Назаровой. Специальная педагогика/ - М.: Издательский центр «Академия», 2004.
- 2.Богуш А.М., Григоренко Г.І. Запрошуємо до розмови: Посіб.для роботи з дошкільниками. - К.: Освіта, 1997. - 152с.
3. Бодалева А.А. Популярная психология для родителей , М., Педагогика, 1988г.
4. Волкова Л.С. Логопедия: Учеб.пособие для студентов пед. Ин-тов по спец. «Дефектология». - М: Просвещение, 1989.-528с.
5. Волковская Т.М. Возможные способы организации и содержание работы с родителями в условиях коррекционного дошкольного учреждения.// Дефектология.- 1999.- №4 - с. 66-72.
6. Епифанцева Т.Б. Настольная книга педагога-дефектолога/.- Узд.2-е- Ростов н/Д: Феникс, 2006.- 576с.- (Сердце отдаю детям)
7. Калмыкова И.Р. Таинственный мир звуков. Фонетика и культура речи в играх и упражнениях: популярное пособие для родителей и педагогов.- Ярославль: Академия, К., 1998.- 240с.
8. Козьявкіна Н., Козьявкіна О., Бабадагли М., Пічугіна Т. Роль ранньої діагностики порушень розвитку мовлення у дітей із ДЦП // Дефектологія.- 2004. № 2 - с.27-32.
9. Лопатинська Н.А., Маковецька Н.В. Вчимося мови та розмови, або Українська разом з матусею.- Запоріжжя: Просвіта, 1999.- 336с.
10. Манько Н. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей раннього віку// Дефектологія.- 2006. № 1 - с.41-44.
11. Мастюкова Е. М., Московина А.Г. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии.- М.: ВЛАДОС, 2003.
12. Мишина Г.А. Формы организации коррекционно педагогической работы специалиста- дефектолога с семьёй воспитывающей ребёнка раннего возраста с нарушениями психофизического развития// Дефектология.-2001. - № 1 с. 60-64.
13. Мозгова Т. Виправлення вад вимови фонем у дітей із загальним недорозвитком мовлення// Дефектологія.- 2004. № 1 - с.43-45
14. Пахомова Н. Мовленнєва готовність дітей дошкільного віку з тяжкими вадами мовлення // Дефектологія.- 2005. № 3 - с. 48-50.
15. Пузанов Б.П., Селиверстов В.И., Шаховская С.Н., Костенкова Ю.А. Под ред. Б.П.Пузанова. Коррекционная педагогика: Основы обучения и

воспитания детей с отклонениями в развитии/- М.: Издательский центр «Академия», 1998.

16. Стребелева Е.А., Венгер А.Л., Екжанова Е.А. и др.; Под ред. Е.А.Стребелевой. Специальная дошкольная педагогика: Учебное пособие/ - М.: Издательский центр «Академия», 2002.

17. Тарасун В. Формування мовної особистості - новий напрям логопедичної роботи// Дефектологія.- 2007. № 4 - с. 3-11.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису, списку.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень (4 години).

Завдання:

1. Визначте 5 основних правил роботи з першоджерелами. Обґрунтуйте свої думки. Вкажіть використані джерела.
2. Зробіть конспект наукового першоджерела (теми, параграфу, глави, розділу). Вкажіть джерело, автора, опрацьовані сторінки. Конспект подати разом з ксероксом, або електронним варіантом першоджерела.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 7. Організація та впровадження емпіричного дослідження (4 години)

Завдання:

1. Розробіть методологічний апарат власного курсового дослідження: тема, мета, об'єкт, предмет, робоча гіпотеза, завдання, етапи та методи дослідження.
2. Розробіть план курсової роботи з обраної проблематики.

Форма подання: у вигляді таблиці, структурованого опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 8. Методи математичної статистики (6 години).

Завдання:

1. Самостійно застосуйте методи первинної обробки даних. Обрахуйте ряд з довільних 10 чисел (можна припустити що це успішність у навчанні 10 учнів): середнє арифметичне, дисперсію, квадратичне відхилення, моду, медіану. Інтерпретуйте отримані данні.
2. Самостійно застосуйте методи вторинної обробки результатів. Для двох вибірок з 10 довільних чисел (можна припустити, що це показники уваги та пам'яті дітей) обрахуйте коефіцієнти кореляції Пірсона та Спірмена. Інтерпретуйте отримані данні.
3. Порівняйте дві вибірки з 10 довільних чисел (можна припустити, що це показники уваги до корекційної програми та після) за допомогою t-критерію Стюдента, χ^2 -критерію. Інтерпретуйте отримані данні.

Форма подання: у вигляді таблиці, опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 9. Достовірність (вірогідність) результатів дослідженні (4 години)

Напишіть реферат на 3 сторінки (друкованого тексту) на тему: „Як забезпечити вірогідність наукового дослідження”, в якому конкретизуйте кожен умову досягнення вірогідності.

Форма подання: у вигляді опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 10. Формулювання висновків, оцінка та інтерпретація результатів дослідження (4 години).

Завдання:

1. Створіть теоретичну модель (схему) базових понять, компонентів тощо стосовно вашої тематики курсового дослідження. Обґрунтуйте вашу думку.
2. Організуйте умовні результати дослідження (задаються викладачем) у таблиці, графіки, діаграми. Інтерпретуйте результати дослідження.
3. Розробіть власну проблемну задачу з результатами дослідження з завданням створення таблиць, схем, діаграм та інтерпретації результатів.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Тема 11. Науково-дослідницька робота студентів (4 години)

Завдання:

1. Здійсніть порівняльну характеристику реферату, курсової та магістерської роботи. Обґрунтуйте свою думку. Наведіть використані джерела.
2. Складіть список джерел з тематики вашої курсової роботи та оформите його відповідно вимогам.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 12. Методика підготовки доповіді та презентації (4 години)

Представте міні-доповідь на тему: „Як підготувати доповідь?”.

3 хв. Надайте письмовий (друкований) план своєї доповіді.

Форма подання: виступ та структурований план.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 13. Написання та оформлення наукових робіт (4 години).

Завдання:

1. На основі статті з тематики курсового дослідження створіть тези доповіді. Подайте ксерокс чи електронний варіант статті та надруковані тези доповіді.

2. Підготуйте доповідь з проблеми вашого курсового дослідження на основі здійсненого теоретичного аналізу.

Форма подання: у вигляді структурованого опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача вищої освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Стратегії розвитку науки» – це вид навчально-дослідної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ – творчий проект: підготувати презентацію на тему, яка цікавить у межах спеціалізації, яка б відповідала всім вимогам до змістовного наповнення структури та оформлення. Презентація має містити 7 слайдів, які містять такі структурні компоненти, як: назва теми, її актуальність, ціль наукової роботи на цю тему, характеристика вибірки, план роботи, методи роботи, очікуваний результат.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
Чіткість і послідовність викладу матеріалу	3
Обґрунтоване розкриття змісту, форм та методів роботи з дітьми, які мають порушення мовленнєвого розвитку.	від 1 до 20
Творчий підхід до виконання ІНДЗ	3
Якість оформлення роботи	4
Разом	30

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти із дисципліни «Стратегії розвитку науки» оцінюються за вимогами Європейської кредитної

трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС), в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності здобувачів вищої освіти з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

**Розрахунок рейтингових балів за видами
поточного (модульного) контролю**

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	14
2.	Відвідування семінарських занять	14
3.	Робота на семінарському занятті	70
4.	Модульні контрольні роботи (1, 2)	50
5.	Самостійна робота	140
6.	ІНДЗ	30
	Коефіцієнт =	= 3,07
Підсумковий рейтинговий бал		307

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачем вищої освіти застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: письмове опитування; конспект.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Значення оцінки	Оцінка за стобальною шкалою
A	ВІДМІННО – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	82-89
C	ДОБРЕ – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75-81
D	ЗАДОВІЛЬНО -посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69-74
E	ДОСТАТНЬО - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60-68
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1-34

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

Словесні: пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів вищої освіти; з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Клименюк О. В. Авторський підручник. Технологія наукового дослідження / О.В. Клименюк. – К. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф»», 2006. // http://www.ukrreferat.com/lib/pedagog/tehnologiya_naukovogo_doslidzhennya/3.htm
3. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос / Ковальчук В.В., Моїсеєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
4. Колісниченко Е.В. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укладач Е. В. Колісниченко. – Суми : Сумський державний університет, 2012. – 83 с.
5. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Кушнарєнко Н.М. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
6. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападовська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39 с.
7. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
8. Поздєєв В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Поздєєв В.А. – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
9. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник. — Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2007. — 254 с.
10. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 176 с. – С. 15-28
11. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Філіпенко А.С. – К.: Слово, 2004. (бібліотека університету)
12. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Цехмістрова Г.С. Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету).

Додаткова:

1. Айвазян С. А. Прикладная статистика: основы моделирования и первичная обработка данных / Айвазян С. А., Енюков И. С., Мешалкин Л. Д.М.: Финансы и статистика, 1983.
2. Дружинин В. Н. Структура и логика психологического исследования / Дружинин В. Н. – М.: ИП РАН, 1994. (бібліотека університету)
3. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология / Дружинин В. Н. — СПб: Издательство «Питер», 2000. (бібліотека університету)
4. Євдокімов В.І. Педагогічний експеримент: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / Євдокімов В.І., Агапов Т.П., Гавриш І.В., Олійник Т.О. – Харків: «ОВС», 2001. – 148 с. (бібліотека університету)
5. Зайченко І.В. Педагогіка: Навчальний посібник . – К.: Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с. //

http://pidruchniki.com/13121009/pedagogika/obyekt_predmet_funktsiyi_zavdannya_pedagogiki

6. Кантор, И.М. Понятийно-терминологическая система педагогики / И.М. Кантор. – М.: Педагогика, 1980. – 158 с.
7. Копнин П. В. Гносеологические и логические основы науки / Копнин П. В. – М., 1974.
8. Лудченко А.А. Основы научных исследований: учеб. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак ; под ред. А.А. Лудченко. — Київ: Знання, 2000. — 114 с.
9. Мельник Ю. Б. Методика підготовки до наукової доповіді / Ю. Б. Мельник // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2012. – № 1. – С. 29-33.
10. Методология и методы психолого-педагогического исследования: Учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / С.Я.Харченко, Н.С.Кратинов, В.А.Кратинова. – М.: Академия, 2001.
11. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика / Немов Р.С. – М.: Просвещение, 1995.
12. Петров Ю. А., Захаров А. А. Практическая методология. – М: Диалог-МГУ, 1999. – 107 с.